

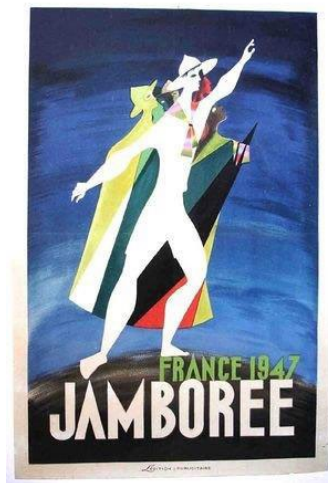

Jamboree Míru 1947 ve Francii

Vzpomínky Dvojkaře Milana Kubra-Zubra k sedmdesátému výročí

Nezapomenutelné Jamboree Míru v srpnu roku 1947 ve Francii se stalo a zůstává dodnes událostí historického významu. Bylo to po dlouhých letech války, okupace a nesvobody první, velkolepé a rozjásané, mezinárodní shromáždění mládeže - na Jamboree se sjelo více než 24.000 skautů ze 71 zemí. Byl to i první odvážný krok k usmíření, bližšímu vzájemnému poznání a obnovení válkou přervaných svazků mezi národy. Byla to proto akce nejen skautská, nýbrž i mezinárodně-politická. Konala se pouhé dva roky po skončení druhé světové války, jedné z nejstrašnějších v historii lidstva. Hmotné ani lidské rány války nebyly ještě zdaleka zacelené a mezinárodní kontakty mezi vítězi, poraženými a okupovanými se teprve začínaly opatrně navazovat. Dobře to bylo vidět, když náš zvláštní vlak s výpravou 500 československých skautů projížděl Německem - rozbombardované trosky byly sice už kolem trati většinou odklizené, ale místo nich

zela smutná prázdnota a při průjezdu norimberským nádražím jsme se marně rozhlíželi a neviděli žádnou nádražní budovu, a lidských bytostí jsme zahlédli jen poskrovnu.

Siniciativou zorganizovat světové shromáždění skautů co nejdříve po válce přišli francouzští skauti a francouzská vláda - původně měli v plánu hostit Jamboree už v roce 1946, to však bylo příliš brzy po válce a nedalo se to ještě zvládnout. Rok nato se však už vše zdařilo skvěle. Francouzská vláda se velkoryse angažovala - poskytla vysokou finanční podporu, zajistila 600 hektarů pro obrovský tábor v ohbí Seiny u obce Moisson nedaleko Paříže, i pro vodácký přístav, sporty i kulturní a společenské aktivity. K tomu nechala zřídit i zvláštní železniční stanici blízko území vybraného pro Jamboree a pro snadný pohyb účastníků po rozsáhlém tábořišti na ně dala

přemístit úzkokolejný vláček, který za války obsluhoval Maginotovu linii. Prezident Vincent Auriol a mnoho dalších osobností Jamboree navštívilo a velkou událostí se stal slavnostní průvod všech delegací v centru Paříže na Champs Elysées.

Každá národní výprava měla na Jamboree své vlastní tábořiště, na němž měla možnost postavit své stany a typické skautské stavby, přivítat a pohostit skauty z jiných zemí, a předvést, čím se v oddílech a na táborech skauti v každé zemi zabývají. Naši vodáci, kteří stanovali v menším odděleném táboře pro vodní skauty na ostrově Seiny, postavili například na Jamboree dvě pramice používané na českých řekách. Jamboree bylo i festivalem národních kultur a bylo tam mnoho

skautských muzikantů, největší atrakcí se však staly skautské kapely naší delegace - hradecká a salesiánská, které byly na roztrhání a musely při různých příležitostech a pozváních hrát a hrát až do vyčerpání. Masových akcí manifestačního typu, jako byl veliký závěrečný táborový oheň, mohlo být při tak vysoké účasti na Jamboree jen málo, organizace programu upřednostnila velký počet paralelních menších kulturních a společenských akcí zejména pro styk delegací a bližší osobní poznání. Důraz na přesnou přípravu a operativní koordinaci programu každého dne a na přísnou disciplinu byl velký - nebylo možné připustit živelný neorganizovaný pohyb tisíců skautů mezi desítkami různých táborů, společných zařízení, trhů, výstav aj., které se na obrovském tábořišti nacházely.

Br. náčelník Dr. R. Plajner rozmlouvá s gen. Lafontem, šéfem francouzského skautingu.

Československá výprava na Jamboree zazářila. Největší zásluhu na tom měl velitel výpravy Karel Průcha-Rolf, člen náčelnictva a předseda výchovného odboru Junáka. Průchovi bylo v roce 1947 39 let. Byl nejen tělocvikář a talentovaný organizátor, nýbrž také profesor francouzštiny a znalec francouzské kultury, který před válkou působil i na univerzitě v Lyonu. Měl za sebou už úspěšnou přípravu a vedení výpravy na Jamboree 1937 v Holandsku a organizaci prvního celostátního Svojsíkova závodu v létě 1946, který byl jeho dílem. Pro vedení velmi náročné výpravy měl tedy ideální profil. Cenné a naprosto nezbytné bylo i to,

že před odjezdem výpravy na Jamboree zorganizovalo náčelnictvo Junáka povinné týdenní soustředění, během něhož byla výprava ubytována ve škole na Pohořelci. Skauti ze všech koutů republiky se tam poprvé sešli a seznámili, byli rozděleni do zájezdových oddílů a družin, dostali velmi kvalitní jednotnou instruktáž a denně pilně nacvičovali na strahovském stadionu. Disciplína byla polovojenská, jinak by to nešlo.

Já sám jsem se rozhodl jet na Jamboree ve Francii za každou cenu, jakmile jsem se o něm na jaře 1947 dozvěděl. Jednoduché to však nebylo, vedení Junáka nefungovalo jako cestovní kancelář nabírající jednotlivé zájemce a delegaci sestavovalo prostřednictvím přihlášek podávaných oddíly. Většinou šlo o skupiny skautů vybraných a delegovaných jejich oddílem.

Tábor 5. oddílu

Ve Dvojce Jestřáb s účastí na Jamboree v letním programu nepočítal. Tábor Přátelství roku 1947, který se stejně jako rok předtím konal u Vltavy nad Krumlovem, se časově překrýval s povinným soustředěním účastníků delegace před odjezdem na Jamboree. Roverský kmen Dvojky, jehož jsem už byl členem, samostatný letní tábor neplánoval a několik roverů se rozhodlo jet na tábor vodní Dvojky na třeboňských rybnících, kde se měl natáčet film o vodácích. I tento tábor se s Jamboree časově překrýval. K účasti na Jamboree jsem tehdy marně přemlouval své nejbližší přátele, kteří nakonec dali přednost oddílovému táboru.

Byl jsem tak jediný zájemce o Jamboree z Dvojky suché i vodní. O účasti jsem se radil se svým o devět let starším přítelem a rádcem Jarmilem Burghauserem-Jumbem. On sám mohl být ideálním členem vedení celé výpravy. Své funkce ve Dvojce už v tu dobu složil, pracoval však aktivně v náčelnictvu Junáka a staral se o skautský zpěv a hudební výchovu pro celé hnutí - jeho jméno nesou tři zpěvníčky v serii „Junácký zpěvník“, vydané Junáckou edicí v letech 1945-47. Sám několik skautských písní složil. Víím, že by byl velmi rád jel, ale nemohl se uvolnit ze své funkce sbormistra Národního divadla a dalších povinností.

Jumbo mé rozhodnutí bez váhání schválil a hned se přimluvil u organizátorů za mé přijetí do výpravy. Pomohlo i to, že jsem rok před tím absolvoval lesní školu a závěrečné kolo Svojsíkova závodu, a že jsem jako student pražského francouzského gymnasia mohl nabídnout pomoc na Jamboree jako tlumočník. V čele výpravy stál sice franštinář Karel Průcha, ten však měl jiné starosti než tlumočit při kontaktech mezi skauty z různých zemí i přechetných návštěvách veřejnosti.

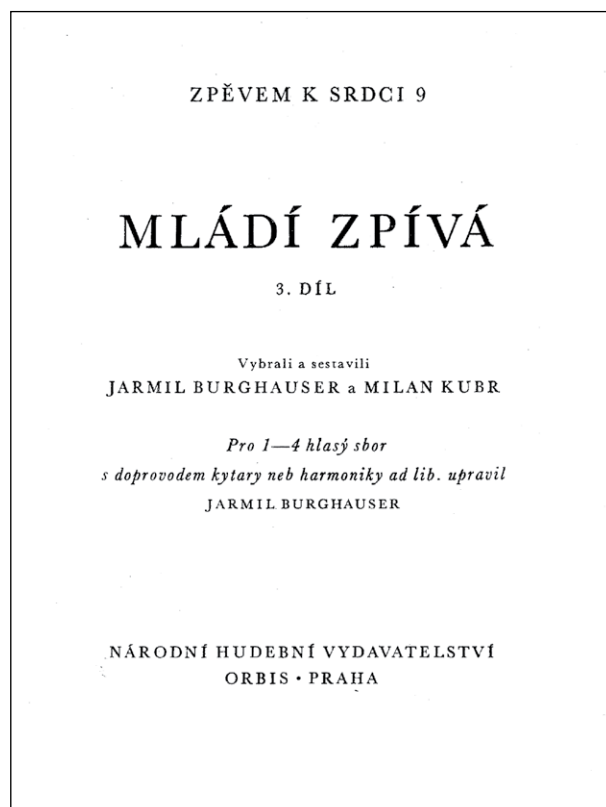
Náš pátý zájezdový oddíl, kde jsem byl rádcem družiny Racků, byl pojat jako „ukázkový“ - jen my jsme dle scénáře výpravy stavěli na Jamboree stany na tradičních českých podsadách ze dřeva a vybudovali i celý typicky český tábor skautského oddílu. Proto jsme měli mnoho kontaktů s ostatními delegacemi, mnoho návštěv veřejnosti i tisku, bylo co tlumočit, a bylo to všechno nesmírně zajímavé a vzrušující. Pražská Dvojka byla prý první oddíl, který už ve dvacátých letech minulého století použil dřevěné podsady z kulatiny a prken v cizině neznámé - tato původně dvojkařská tradice se tak na Jamboree dostala jako novinka a vzbudila velký zájem (v kapitole o stanování ve „skautské bibli“ - Scouting for Boys - se Baden-Powell o dřevěných podsadách nezmiňuje, doporučuje jen áčka se spodními boky plátěnými, jimiž se v horkých dnech stan dobře provětrává).

Před mým odjezdem na Jamboree se mnou Jumbo hovořil o svém plánu sestavit a vydat velký mezinárodní skautský zpěvník. Takový zpěvník ještě nikde neexistoval. Jumbo k němu měl už bohatý materiál z fondu Dvojky, kde se vždy hodně zpívalo a profesionální muzikant Jumbo o kulturu oddílového zpěvu po léta pečoval. V Jamboree viděl ideální příležitost získat aktuální přehled, co kde ve světě skauti zpívají v roce 1947, a pokud možno i nějaké nové zpěvníky a podobné prameny. Protože tam sám jet nemohl, požádal mne k mé velké radosti o spolupráci.

Byl to nečekaný avšak krásný osobní úkol. Prameny, publikace, reference i doporučení jsem na Jamboree sbíral, jak se dalo a co se mi podařilo. Kapelník amerického Boy Scouts Drum and Bugle Corps ze státu Wisconsin mi například věnoval hlavní zpěvník amerických skautů vydávaný od roku 1930 a americké vydání Scouting for Boys. K tomu mi udělal briefing, co se po válce ve skautských oddílech USA nejvíce zpívá a hraje. Vedle oficiálního zpěvníku Jamboree jsem získal několik zajímavých zpěvníků francouzských a různé tipy na oblíbené písně skautů z jiných zemí. Více se stihnout nedalo.

Hned po Jamboree mne pak Jumbo pozval k přímé spolupráci při sestavování mezinárodního zpěvníku s českými texty; sám měl některé písně už přeložené a vybídl mne, abych také zkusil písně překládat. Pro sedmnáctiletého studenta to byla další velká čest a příležitost. Pustili jsme se do toho plnou parou, Jumbo byl však angažovaný na mnoha frontách, pracovně přetížený, a tak jsem nakonec většinu písní musel přeložit sám a některé s ním společně.

Bohužel, „vítězný únor“ náš projekt překazil. V létě 1948 jsme měli zpěvník skoro hotový, bylo však už pozdě. Rukopis ležel v národním hudebním vydavatelství Orbis a bylo jasné, že písně z Jamboree a jiné skautské písně nebude již možné publikovat. Velká většina písní ve zpěvníku byly však populární lidové písně různých národů, i mezi skauty ve světě oblíbené, a ty Orbis vydat chtěl. Souhlasili jsme proto s tím, aby typické skautské písně byly ze zpěvníku vyřazeny a místo nich bylo zařazeno několik písní tzv.

„mládežnických“ z různých zemí. Díky tomu byl pak náš Orbisem „opravený“ zpěvník počátkem roku 1950 vydán pod názvem Mládí zpívá.

Při osobní vzpomínce na Jamboree Míru se skláním před památkou velkého skauta, pedagoga a vlastence Karla Průchy-Rolfa. Po Svojsíkově závodu, veleúspěšné delegaci na Jamboree Míru a všem ostatním, co jako organizátor, metodik, vychovatel, autor, překladatel a redaktor pro československý skauting a mládež vykonal, se dočkal vykázání a vyvedení z budovy ústředí Junáka společně s dalšími funkcionáři hned 25. února 1948. V září 1951 byl zatčen a v květnu 1952 odsouzen komunistickou justicí na 15 let, propadnutí celého jmění, a ztrátě občanských práv na 10 let za „velezradu a trestné sdružování proti republice“...

Podrobné prameny pro zájemce:

Sborník „Československo na Jamboree Míru Francie 1947“, vydala Junácká edice v prosinci 1947, (60 stran textu a více než 150 fotografií, dílo Karla Grimma, člena velitelství výpravy (rovněž odsouzeného společně s Průchou), skvělá a zábavná reportáž o organizaci a průběhu celého Jamboree)

Sborník ze setkání účastníků Jamboree de la Paix - France 1947 „Obnovme Gilwellský kruh“, v Hradci Králové 25.–27. srpna 2000 (obsahuje kompletní seznam velitelství výpravy a všech členů čtrnácti zájezdových oddílů)

Četné webové stránky v angličtině a francouzštině, a několik krátkých filmových záběrů na YouTube pod heslem „Jamboree 1947“

Dokument „Soudní proces s tzv. ilegálním ústředím Junáka aneb Karel Průcha a spol. (1952)“, Úřad dokumentace a vyšetřování zločinů komunismu 2005.